

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
z udziałem zainteresowanego D.M.
o składki na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 stycznia 2022 r.,
skargi kasacyjnej Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 grudnia 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odstępuje od obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 8 grudnia 2020 r., III Aua (...), oddalił apelację płatnika składek Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w B. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z 28 lutego 2020 r., V U (...), oddalającego odwołanie płatnika składek od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z 29 maja 2019 r., w której organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanego D. M. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek w okresie od grudnia 2015 r. do grudnia 2017 r.

Płatnik składek zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego): czy zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 i 3, a także art. 27 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 711 ze zm.) oraz art. 132 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.) oraz art. 132 ust. 3 w związku z art. 133 tej ustawy a także w świetle art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 790 ze zm.) uzasadnione jest przyjęcie, że umowa z personelem medycznym (np. lekarzem) zawierana w trybie art. 26 ust. 1 oraz ust. 3, a także art. 27 ust. 1 oraz ust. 4 ustawy o działalności leczniczej na świadczenia zdrowotne (wykonywanie zawodu lekarza lub pielęgniarki) realizowana w określonym tą umową zakresie i zasadach jest umową nazwaną o której mowa w ustawie o działalności leczniczej a także, czy jest umową podwykonawczą w rozumieniu art. 133 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, i czy w konsekwencji stosuje się do niej zakaz z art. 132 ust. 3 tej ustawy rozumiany jako zakaz zawarcia przez świadczeniodawcę, który ma zawartą umowę na świadczenia opieki zdrowotnej z NFZ umowy z personelem medycznym (np. lekarzem) na świadczenia zdrowotne w trybie art. 26 ust. 1 oraz ust. 3, a także art. 27 ust. 1 oraz ust. 4 ustawy o działalności leczniczej, oraz czy norma art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.) może być wykładana w ten sposób by obejmować również umowy o świadczenia zdrowotne zawierane w trybie ustawy o działalności leczniczej art. 26 i art. 27 tejże oraz czy norma art. 26 ust. 4 ustawy o działalności leczniczej wyłącza możliwość stosowania do umów na świadczenia zdrowotne zawierane w trybie art. 26 i 27 ustawy o działalności leczniczej przepisu art. 133 oraz 133 w związku z art. 132 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Alternatywnie skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w

orzecnictwie sądów, tj. przepisów wskazanych w zagadnieniu prawnym, ewentualnie z uwagi na oczywistą zasadność skargi wobec oczywistej niezgodności przyjętej wykładni powołanych przepisów.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wyvodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne wymaga wskazania problemu, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Dopiero wtedy Sąd

Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (postanowienia Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Ponadto twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Tymczasem sformułowane we wnioskach zagadnienia prawne zostały już rozstrzygnięte w jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego. W przedmiotowej sprawie jest bezsporne, że zainteresowany był pracownikiem skarżącego i równocześnie świadczył na jego rzecz taką samą pracę na podstawie umów cywilnoprawnych o dyżury medyczne w zakresie prowadzonej indywidualnej praktyki lekarskiej. Wątpliwości istniały tylko w zakresie problemu, czy pracodawca ma obowiązek odprowadzić składki również z tytułu tych formalnie zawartych umów prawa cywilnego, skoro z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej za pracownika uważa również osobę wykonującą pracę w ramach umów cywilnoprawnych na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Sąd Najwyższy w wyroku z 13 lutego 2014 r., I UK 323/13 (LEX nr 1455194) oraz w postanowieniach z 22 czerwca 2015 r., I UZ 3/15 (LEX nr 1781846) i z 22 lipca 2015 r., I UZ 6/15 (LEX nr 1767098) jednolicie rozstrzygnął, że lekarz zatrudniony w ramach stosunku pracy nie może być równocześnie podwykonawcą świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zatrudniający go podmiot medyczny, ponieważ zawieranie odrębnych rodzajowo i regulowanych przepisami Kodeksu cywilnego oraz nieobjętych obowiązkowym tytułem ubezpieczenia społecznego umów o wykonywanie świadczeń zdrowotnych jest dopuszczalne wyłącznie z ustawowo określonymi podmiotami trzecimi, które wobec świadczeniodawcy, którego wiąże umowa z NFZ, nie pozostają w prawnych stosunkach podporządkowania co do rodzaju pracy,

miejsca i czasu świadczenia usług zdrowotnych. Umowa, na podstawie której lekarz wykonuje zawód udzielania świadczeń zdrowotnych, nie może być utożsamiana z umową o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przez Fundusz w rozumieniu art. 132 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ani z zawieraną w jej ramach umową o zamówienie na świadczenia zdrowotne, o której mowa w art. 133 tej ustawy w związku z art. 35 ust. 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Uregulowana w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawierana jest przez podmiot zobowiązany do realizacji zadań z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego (Narodowy Fundusz Zdrowia) z podmiotem, który w myśl przepisów tej ustawy może być świadczeniodawcą. Stosownie do art. 132 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, taka umowa nie może być zawarta przez Fundusz z lekarzem udzielającym świadczeń opieki zdrowotnej, który wykonuje zawód lekarza u tego świadczeniodawcy, który zawarł ją z Funduszem. Z mocy art. 133 zdanie drugie tej ustawy, takiemu lekarzowi świadczeniodawca nie można również zlecić - jako podwykonawcy - udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartej z Funduszem, w tym na podstawie umowy o zamówienie na świadczenia zdrowotne, o którym stanowi art. 35 ust. 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Zakaz ten nie dotyczy natomiast podwykonawcy, który może realizować udzielone zamówienie przez osobę trzecią, jeżeli umowa o udzielenie zamówienia tak stanowi (art. 35 ust. 2 zdanie drugie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej).

Wobec jednolitego rozstrzygnięcia przez judykaturę podnoszonych przez skarżącego wątpliwości prawnych nie występuje w sprawie potrzeba dalszej wykładni podstaw kasacyjnego zaskarżenia, przeto Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., bez obciążania kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym (art. 102 k.p.c.) ze względów natury społecznej.